

Баліцька Н.В., студентка 1 курсу магістратури ФУЕ
Науковий керівник – **Бучковська Я.Г.**, к.е.н., доц.
Хмельницький університет управління та права

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Фінансовий ринок в Україні відіграє дуже важливу роль, оскільки має суттєвий вплив для розвитку усіх секторів економіки нашої держави. Наприклад, ефективний страховий ринок, пенсійні фонди та небанківський сектор допомагають в розвитку економічних процесів для суспільства, тощо.

Для України становлення та подальший розвиток фінансового ринку є передумовою появи потужного джерела інвестицій, що будуть спрямовуватися в сектори економіки держави шляхом акумуляції вільних грошових коштів. Функціонування фінансового ринку неможливе без роботи фінансової системи, що забезпечує його нормальне існування і розвиток.

Питанням фінансового ринку в Україні присвячено праці багатьох вчених, серед яких О.А. Білоус, О.Д. Василик, Я. Комаринський, В.М. Опарін, О.В. Онікієнко, Г.Г. Козоріз, І.О. Школьник та інші. Разом з тим проблеми розвитку фінансового ринку в країнах з трансформаційною економікою вивчені поки що недостатньо, зокрема і в Україні, в якій фінансовий ринок в своєму розвитку є доволі мінливим та нестабільним.

Основним індикатором розвиненості фінансової системи країни є локалізація операцій з міграції та трансформації вільного капіталу – в країнах з розвинутою економікою вони в повному обсязі відбуваються на розвинутому, відповідним чином врегульованому та прозорому фінансовому ринку. При цьому наявність розвинутої інституційної інфраструктури є запорукою успішної реалізації функціонального призначення як фінансової системи взагалі, так і фінансового ринку зокрема, оскільки система фінансового посередництва, будучи підсистемою фінансового ринку, не тільки сприяє перетворенню заощаджень в інвестиції, але й приймає участь в організації системи нагромадження капіталу.

Фінансовий ринок – це складна відкрита економічна система, яка представляє собою сукупність економічних відносин та інститутів, пов'язаних з перерозподілом капіталу [4].

Розвинений фінансовий ринок є одним з необхідних атрибутів архітектури фінансово-економічних відносин, що значною мірою характеризують стан розвитку національної економіки. Сьогодні побудова в Україні високоліквідного фінансового ринку інтегрованого в світову фінансову систему є одним з ключових завдань, адже упродовж кількох останніх десятиріч роль та значення фінансового ринку у національних економіках усіх країн світу різко зросла. Фінансовий ринок став одним з найважливіших інструментів розвитку національних економік, за допомогою якого вирішуються фінансові, інвестиційні і соціальні питання.

Сьогодні розвиток фінансового сектору в Україні визначається Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року, Угодою про співробітництво між Україною та ЄС, Меморандумом про економічну та фінансову політику

та ін. Але, на жаль, прописані там заходи мають переважно лише технічний характер і не дозволяють в повному обсязі відкрити весь потенціал фінансового сектору в економіці країни.

На сьогоднішній день найбільш ефективними учасниками фінансового ринку України є комерційні банки та страхові компанії [5,с.68]. Саме ці учасники формують найбільш істотну частку фінансових ресурсів.

Станом на січень 2017 року, кількість працюючих банків зменшилась з 180 установ в 2014 року до 96. Величина збитків за останній рік зросла на 8 % [2]. За аналізом економістів, покриття страхового поля в Україні сьогодні складає 5%, коли в розвинутих країнах Європи близько 90 %. Це свідчить про велику кількість невикористаних резервів. Причиною може бути неефективне функціонування національної економіки [5,с.69].

За даними Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, можна дійти до висновку, що фінансовому ринку України характерний низький рівень капіталізації [3]. Причиною цього є незбалансована система ведення підприємницької діяльності, низька ефективність корпоративного управління, тощо . Загальні рекомендації щодо покращення фінансового ринку не принесуть високої ефективності. Покращення необхідно розглядати для кожного учасника фінансового ринку індивідуально.

Для банківських та небанківських установ необхідно підвищити роль та розширити функції наглядових рад. Також необхідно покращити систему гарантування вкладів населення, оскільки сьогодні довіра до великої кількості банківських установ є на дуже низькому рівні.

Для страхових компаній необхідно запровадити накопичувальну систему пенсійного забезпечення [5,с.71]. Це суттєво розширить фінансовий інструментарій на внутрішньому ринку.

Нестабільність вітчизняної фінансової системи пов'язана, найперше, з відстороненістю учасників фінансових ринків від стимулювання розвитку економіки, їх орієнтованість на отримання швидких прибутків, а також зумовлена відсутністю довіри населення до фінансово-кредитних установ та відсутністю ефективного позичальника. Фінансовий ринок повинен стати одним з основних механізмів мобілізації вільних ресурсів для розвитку економіки і формування надійних інструментів заощадження для населення. Цього можна досягти шляхом:

- стабілізації валютного ринку;
- зниження та утримання рівня інфляції на прийнятному для розвитку економіки рівні(не більш як 10%);
- стабілізації роботи фінансового сектора;
- відновлення довіри населення до інститутів фінансового ринку;
- формування ефективної системи перерозподілу ресурсів з пріоритетним їх спрямуванням на реалізацію проектів економічного розвитку [1].

Удосконалення підходів до організації функціонування фінансового ринку в Україні має відбуватися з урахуванням того факту, що держава повинна регулювати економіку, як наочно довела глобальна фінансова криза, але процес державного втручання не повинен зводитись лише до регулювання – держава має визначати пріоритети її розвитку (у тому числі фінансового ринку). На сьогодні в Україні, як і в цілому світі, головне завдання – це

розроблення та запровадження постійно діючого механізму вдосконалення й розвитку фінансового ринку з урахуванням світових тенденцій сучасної епохи.

Список джерел:

1. Дешко А. П'ять кроків, які врятовують фінансовий ринок України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/p-yatkroktiv-yaki-vryatuyut-finansoviy-rinok-ukrayini-.html>.
2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua>.
4. Савінова Ю. М. Особливості розвитку фінансового ринку України як основи функціонування системи фінансового посередництва / Ю. М. Савінова [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2042>.
5. Шишпанова Н.О. Фінансовий ринок: сучасний стан, проблеми на перспективі розвитку. / Н.О. Шишпанова, А.О. Іванов // Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics», №1 (2017). – С.66-72.